

4

Yleiset ennakkoäänestyspaikat Helsingissä vuoden 2015 eduskuntavaaleissa

HEL 2014-011326 T 00 00 01

Esitysehdotus

Keskusvaalilautakunta esittää kaupunginhallitukselle Itella Posti Oy:n sopimustarjouksen hyväksymistä ja sopimustarjouksessa esitettyjen 16:n Itella Posti Oy:n toimipisteen (esityslistan tämän asian liite 1) määräämistä Helsingin kaupungin yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi eduskuntavaaleissa 2015 liitteessä yksilöitynä aikana.

Keskusvaalilautakunta esittää kaupunginhallitukselle lisäksi Arabianrannan, Etelä-Haagan, Jakomäen, Laajasalon, Maunulan, Oulunkylän, Paloheinän, Pitäjänmäen, Pohjois-Haagan, Suutarilan, Tapulikaupungin, Vallilan ja Viikin kirjastojen, Kulttuurikeskus Stoassa sijaitsevan Itäkeskuksen kirjaston, Mellunmäen kulttuuritila Mellarin, Myllypuron mediakirjaston, Pasilan pääkirjaston, Pihlajamäen nuorisotilan ja Helsingin kaupungintalon määräämistä Helsingin kaupungin yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi esityslistan tämän asian liitteestä 2 ilmenevinä aikoina.

Esittelijän perustelut

Vaalilain 9 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallitus päättää yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista sekä määrää näiden aukioloajoista vaalilain 48 §:n 1 momentin mukaisesti.

Kunnat voivat täyttää lakisääteisen velvollisuutensa harkintansa mukaan joko omin järjestelyin tai ostamalla tarvittavat palvelut. Vaalilain 188 §:n mukaan oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön kulloinkin vahvistaman euromäärän jokaiselta vaaleissa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta, lukuun ottamatta kunnallisvaaleja. Europarlamenttivaaleissa 2014 oikeusministeriö korvasi 2,0 euroa kultakin vaaleissa äänioikeutetulta helsinkiläiseltä.

Kaupungin yleisistä ennakkoäänestyspaikoista on päätettävä niin hyvissä ajoin, että ne voidaan ilmoittaa ja vahvistaa oikeusministeriön ohjeen mukaisesti viimeistään 23.1.2015. Ennakkoäänestyspaikkojen tiedot merkitään Väestörekisterikeskuksen äänestyspaikkarekisteriin, jona toimii vaalitietojärjestelmän pohja- ja paikkatietojärjestelmä. Määräaika johtuu siitä, että äänioikeutetuille postitettavaan ilmoituskorttiin liitetään luettelo äänioikeutetun omassa vaalipiirissä olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista.

11.11.2014

Itella Posti Oy on toimittanut Helsingin kaupungille tarjouksen yleisten ennakkoäänestyspaikkojen järjestämisestä vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. Itella Posti Oy:n edustajien kanssa on käyty tarkentavia neuvotteluja ja yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi ehdotetuissa pisteissä on tehty tarkistuksia. Itella Posti Oy tarjoaa sopimuksessa Helsingin kaupungille kuudentoista toimipaikan käyttämistä ennakkoäänestykseen (Itella Posti Oy:n toimipisteitä oli vuoden 2014 europarlamenttivaaleissa kuusitoista ja vuoden 2012 kunnallisvaaleissa viisitoista). Neuvottelujen ja toimipisteissä tehtyjen tarkastusten perusteella pidetään tarjottuja konttoreita soveltuvina ennakkoäänestykseen. Kyseiset toimipaikat on lueteltu osoitteineen ja aukioloaikoineen liitteessä 1.

Todettakoon, että Helsingillä oli kaupungin omia yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja kunnallisvaaleissa 2008 kymmenen, europarlamenttivaaleissa 2009 kolmetoista, eduskuntavaaleissa 2011 viisitoista, presidentinvaalissa 2012 kuusitoista, kunnallisvaaleissa 2012 yhdeksäntoista ja europarlamenttivaaleissa 2014 yhdeksäntoista. Esitetään, että eduskuntavaaleissa 2015 toimivat samat kaupungin omat yleiset ennakkoäänestyspaikat kuin europarlamenttivaaleissa 2014, lukuun ottamatta Jakomäen ennakkoäänestyspaikkaa, joka siirtyisi Jakomäen nuorisotalolta Jakomäen kirjastoon. Näin ollen perustettaisiin 19 kaupungin omaa ennakkoäänestyspaikkaa.

Tällöin kaupungin omiksi ennakkoäänestyspaikoiksi määrättäisiin Arabianrannan, Etelä-Haagan, Jakomäen, Laajasalon, Maunulan, Oulunkylän, Paloheinän, Pitäjänmäen, Pohjois-Haagan, Suutarilan, Tapulikaupungin, Vallilan ja Viikin kirjastot, Kulttuurikeskus Stoassa sijaitseva Itäkeskuksen kirjasto, Mellunmäen kulttuuritila Mellari, Myllypuron mediakirjasto, Pasilan pääkirjasto, Pihlajamäen nuorisotalo ja Helsingin kaupungintalo.

Yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja tulisi olemaan Helsingissä yhteensä 35, mikäli kaupungin omiksi ennakkoäänestyspaikoiksi määrätään edellä mainitut paikat (liitteen 2 mukaisesti) ja Itella Posti Oy:n tarjoamat toimipisteet (liitteen 1 mukaisesti).

Kaupungin omat paikat on pyritty sijoittamaan kaupungin omiin tiloihin, jotta varmistettaisiin mm. äänestyspaikkojen pysyvyys, tietoliikenneyhteyksien toimiminen ja kustannuksissa säästäminen. Ennakkoäänestyspaikat on pyritty järjestämään paikkoihin, joissa helsinkiläiset äänestäjät liikkuvat. Toimiviksi ennakkoäänestyspaikoiksi ovat osoittautuneet kaupunginkirjastot eri puolilla Helsinkiä. Kirjastot on koettu sopiviksi ennakkoäänestyspaikoiksi. Kirjastoista yleisinä ennakkoäänestyspaikkoina on saatu äänestäjiltä paljon positiivista

palautetta. Helsingin ennakkoäänestysverkosto rakentuu kaupungin kirjastojen ja Itella Posti Oy:n toimipisteiden varaan.

Oikeusministeriön ohjeistuksen mukaan ennakkoäänestyspaikan on oltava taloudellisilta ja aatteellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton, jotta mahdollisimman monet äänestäjät sinne mieluusti tulevat. Lisäksi oikeusministeriön ohjeissa painotetaan äänestyspaikan tilan ja sijainnin sopivuutta äänestämiseen myös järjestyksenpidon sekä vaalimainontakiellon noudattamisen näkökulmasta. Vaalilain ja oikeusministeriön ohjeiden mukaan vähimmäisvaatimuksena on, että vaalikampanjointi ja -mainonta eivät saa näkyä tai kuulua ennakkoäänestyspaikkaan tai sen ulko-ovelle.

Äänestystilan on oltava sellainen, että vaalisalaisuus ja -rauha säilyvät. Tilan tulee olla myös riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli äänestäjän vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten. Mikäli ennakkoäänestystila sijoitetaan sellaiseen paikkaan, jossa on myös muuta toimintaa, tulee huolehtia siitä, että se ei mitenkään häiritse äänestystä. On suositeltavaa, että äänestystoimitusta varten varataan oma huone tai vastaava tila, joka selvästi erotetaan omaksi tilakseen äänestystä varten. Käytännön syistä ennakkoäänestyspaikassa on oltava tietoliikenneyhteys, jonka on toimittava varmasti ja turvallisesti. Lisäksi tilaan on oltava esteetön kulku, jotta liikuntaesteiset henkilöt voivat käydä siellä äänestämässä.

Mahdollisuutta järjestää ennakkoäänestys Helsingissä sijaitseviin suurimpiin kauppakeskuksiin on selvitetty. Tehtyjen selvitysten perusteella kauppakeskukset eivät pysty lupaamaan eduskuntavaaleihin 2015 tiettyä tilaa ennakkoäänestystä varten oikeusministeriön asettamaan määräaikaan (23.1.2015) mennessä.

Kauppakeskus Itiksen edustaja on ilmoittanut, että he eivät aikataulusta johtuen pysty tarjoamaan ennakkoäänestyspaikkaa Itikseen. Kauppakeskus Kampin edustajan mukaan tilaa ennakkoäänestyspaikalle ei voida luvata näin varhaisessa vaiheessa. Myös kauppakeskus Forumin edustaja on ilmoittanut, että tällä hetkellä ei ole tietoa vapaista liiketiloista eikä kauppakeskukseen näin ollen ole mahdollista saada ennakkoäänestyspaikkaa. Kauppakeskus Malmin Novan edustaja ilmoitti, ettei kauppakeskuksesta löydy sopivaa vapaata ennakkoäänestyksen soveltuvaa tilaa. Malmintorin kauppakeskuksen edustajan mukaan ennakkoäänestykselle ei löydy tiloja eduskuntavaaleihin 2015.

Todettakoon, että Helsingissä sijaitsevilla suurimmissa kauppakeskuksissa tai niiden välittömässä läheisyydessä on jo useissa vaaleissa ollut yleinen ennakkoäänestyspaikka. Jo aiemmin vaaleissa

11.11.2014

olleet ennakkoäänestyspaikat ovat toimineet hyvin. Tämän vuoksi esitetään ennakkoäänestyspaikkojen valintaa samoin perustein. Vuosaaren Itella Posti Oy:n toimipiste kauppakeskus Columbuksessa, Malmin Itella Posti Oy:n toimipiste Malmin Novan vieressä, Itäkeskuksen Itella Posti Oy:n toimipiste Tallinnanaukiolla, Kampin ja Forumin kauppakeskusten läheisyydessä sijaitsee Suomen ehdottomasti vilkkain ennakkoäänestyspaikka Pääposti (Posti 10). Keskustan alueella on lisäksi muita yleisiä ennakkoäänestyspaikoiksi vakiintuneita paikkoja, jotka edelleen soveltuvat ennakkoäänestyspaikoiksi eduskuntavaaleissa 2015. Tällaisia ovat mm. Helsingin kaupungintalo sekä Kruununhaan ja Kasarmitorin Itella Posti Oy:n toimipisteet. Lisäksi Kulttuurikeskus Stoassa sijaitseva Itäkeskuksen kirjasto on keskeisellä paikalla Itäkeskuksessa ja kävijämääriltään vilkas.

Ennakkoäänestyspaikkoja etsittäessä on harkittu ennakkoäänestyksen järjestämistä myös mm. yliopiston tai joidenkin muiden oppilaitosten tiloissa. Helsingin keskustassa sijaitsee yliopiston suurin kampus. Kaupungin keskusta-alueella on kuitenkin jo useita vakiintuneiksi muodostuneita yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja. Todetaan, että on tarkoituksenmukaisempaa jakaa resursseja tasaisemmin koko kaupungin alueelle, jotta ennakkoäänestyspaikkaverkostosta saadaan riittävän kattava.

Ennakkoäänestyspaikkoja valittaessa on painotettu eri äänestäjäryhmien tasapuolista kohtelua. Helsingissä on Helsingin yliopiston lisäksi useita eri oppilaitoksia, joissa opiskelee äänioikeutettuja henkilöitä mm. keskiasteen oppilaitoksissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa ja korkeakouluissa. Yliopiston kampukset ja suurimmat oppilaitokset sijaitsevat kuitenkin Helsingissä muun asutuksen ja toiminnan keskellä/läheisyydessä toisin kuin monissa muissa kaupungeissa, joissa yliopiston kampus muodostaa oman kaupunginosansa (esimerkiksi Espoossa Otaniemen kampus ja Oulussa Oulun yliopiston kampus). Ei ole pidetty tarpeellisena ja kaikkien äänestäjäryhmien tasapuolisen kohtelun mukaisena sijoittaa ennakkoäänestyspaikkaa jonkin oppilaitoksen tiloihin, vaan ennakkoäänestyspaikat pyritään sijoittamaan paikkoihin, joihin mahdollisimman monet ja kaikenikäiset äänestäjät ovat valmiita tulemaan. Ennakkoäänestyspaikan sijoittaminen jonkin oppilaitoksen tiloihin palvelee lähinnä oppilaitoksen äänioikeutettuja opiskelijoita ja henkilökuntaa. On osoittautunut, etteivät oppilaitoksen ulkopuoliset äänestäjät juuri hakeudu äänestämään oppilaitoksiin. Helsingissä on kokeiltu ennakkoäänestyksen järjestämistä kahden koulun tiloissa. Tämä kokeilu ei onnistunut, koska äänestäjät eivät hakeutuneet äänestämään näihin paikkoihin.

11.11.2014

Lopuksi todettakoon, että kaupungin omia ennakkoäänestyspaikkoja valittaessa on erityistä huomiota kiinnitetty tilojen esteettömyyteen.

Esittelijä

keskusvaalilautakunnan sihteeri
Veera Reuna

Lisätiedot

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi
Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Itella Postin yleiset ennakkoäänestyspaikat eduskuntavaaleissa 2015.pdf
- 2 Kaupungin omat yleiset ennakkoäänestyspaikat eduskuntavaaleissa 2015.pdf
- 3 Oikeusministeriön kirje eduskuntavaalit 2015.pdf
- 4 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)

Tiedoksi; Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto, valmistelu

Keskusvaalilautakunta